

PROGRAM PROFILAKTYKI SZKOLNEJ ZESPOŁU SZKÓŁ PUBLICZNYCH W JABŁOWIE

WSTĘP

Program profilaktyki szkolnej Zespołu Szkół Publicznych w Jabłowie powstał w celu uporządkowania i usystematyzowania działań profilaktycznych w szkole oraz wprowadzenia zagadnień profilaktycznych do treści nauczania i wychowania. Udzielając uczniom rzetelnej wiedzy i informacji dostosowanej do ich poziomu rozwoju psychicznego, przygotowuje się ich do życia społecznego, umożliwiając dalszy prawidłowy rozwój. Przez program profilaktyczny rozumie się tu działania psychoedukacyjne podejmowane według określonego scenariusza, których celem jest zapobieganie ryzykownym zachowaniom uczniów, w tym narkomanii i innym zachowaniom problemowym, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które zaburzają prawidłowy rozwój.

Program stanowi element szerszych, długotrwałych działań profilaktycznych obejmujących cały okres nauki szkolnej. Podzielony jest i dostosowany do trzech etapów edukacyjnych:

- nauczanie zintegrowane,
- nauczanie w klasach IV – VI,
- nauczanie w klasach gimnazjalnych.

Wszystkie działania zintegrowane są z programem szkolnym (dydaktycznym i wychowawczym). Odbywa się to z zapewnieniem następujących standardów:

- respektowanie podmiotowości uczniów,
- poszanowanie ich godności i indywidualności,
- ochrona prywatności i zapewnienie dyskrecji,
- uwzględnianie wieku i poziomu rozwoju uczniów,
- uwzględnienie ich systemu wartości i stopnia wrażliwości,
- bazowanie na wzajemnej współpracy pomiędzy szkołą a domem rodzinnym,
- rzetelność informacji,
- dostosowanie informacji do poziomu rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego ucznia do jego możliwości,
- uwzględnianie poziomu już posiadanej wiedzy (zbyt wczesne wkraczanie z informacjami na temat zagrożeń może podsuwać pomysły na niepożądane zachowania),
- rzeczowość informacji (odwoływanie się do emocji, np. straszenie, może powodować obronne odrzucanie zagrażających informacji lub też pobudzać ciekawość).

Treści realizowane są podczas zajęć dydaktyczno – wychowawczych i świetlicy opiekuńczo-wychowawczej poprzez:

- stosowanie aktywizujących metod pracy (np. dyskusja, „burza mózgów”, metaplan, odgrywanie ról – drama, zajęcia warsztatowe i terapeutyczne na terenie szkoły i poradni, projekty edukacyjne),
- prezentacja filmów dydaktycznych, związanych z przeciwdziałaniem patologiom społecznym,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- lekcje wychowawcze na temat zachowań patologicznych prowadzone przez wychowawców, pedagoga szkolnego przy współpracy z instytucjami wspomagającymi, np.: PPP, SILOE, PLU, Policja – inspektorzy do spraw nieletnich, Sąd Rodzinny, Kuratorzy Sądowi, Caritas, psycholog, lekarz, pielęgniarka szkolna,

- uczestnictwo uczniów w powiatowych i szkolnych akcjach charytatywnych, propagujących zdrowy styl życia, ekologię, właściwy, alternatywny sposób spędzania czasu wolnego, rozwijanie prawidłowych postaw i systemu wartości, wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność placówek pomocowych,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- udział w szkoleniach związanych z bezpieczeństwem np. na drodze, w szkole i poza nią,
- pomoc w kształtowaniu właściwych relacji i odpowiedniej atmosfery wśród uczniów, wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
- budowanie współpracy pomiędzy szkołą a środowiskiem rodzinnym uczniów, uwzględnienie indywidualnej sytuacji uczniów w procesie wspomagania ich rozwoju, bezwzględne informowanie rodziców o nieakceptowanym zachowaniu w szkole, pedagogizacja rodziców.

Podczas zajęć poświęconych realizacji zagadnień profilaktycznych stosuje się działania prowadzące do:

- zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, które odnosi się zarówno do fizycznych warunków funkcjonowania szkoły jak i ogólnego samopoczucia wychowanków,
- motywowania do podejmowania pozytywnych osobistych postanowień przez uczniów,
- wskazywania na dysfunkcyjność zachowań wobec wartości cenionych przez uczniów,
- przekazywania rzetelnej wiedzy o konsekwencjach niewłaściwych zachowań uczniów w szkole, rodzinie, w środowisku lokalnym,
- respektowania norm społecznych przez uczniów, prezentowania postaw społecznych, przestrzegania kardynalnych praw i wartości, uwrażliwienia uczniów na negatywne konsekwencje określonych zachowań, nauki empatii i zrozumienia,
- ćwiczenia najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, np. umiejętność radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odpierania presji otoczenia; pozwala to uczniom na rozszerzenie dobrych doświadczeń osobistych w sytuacji trudnej,
- kształtowania u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, takich jak: samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji;
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- w grupach dzieci młodszych realizacja zagadnień powinna być poprzedzona uczeniem wartości i norm społecznych.

Zadania do realizacji w szkolnym programie profilaktycznym wybrano na podstawie analizy dokumentacji wychowawców klasowych i nauczycieli.

Wszyscy nauczyciele, wychowawcy i pracownicy niepedagogiczni zobowiązani są do realizacji programu profilaktycznego.

CELE PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGOCel główny:

Celem głównym programu profilaktyki szkolnej Zespołu Szkół Publicznych w Jabłowie jest wychowanie ucznia na człowieka, który dokonuje prawidłowych wyborów, zna i respektuje przyjęte normy społeczne oraz przyjmuje właściwe postawy życiowe wolne od negatywnych zachowań i wpływów.

Cele szczegółowe profilaktyki szkolnej:

1. Dostarczanie uczniom i rodzicom adekwatnych informacji na temat skutków ryzykownych zachowań i umożliwienie racjonalnego wyboru własnych postępowań.
2. Pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych, w tym budowanie równowagi i harmonii psychicznej oraz kształtowanie postawsprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych.
3. Promowanie wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych.
4. Kształtowanie postaw, wzmocnienie respektowania norm, wychowanie do wartości.
5. Rozwijanie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działalność pozytywną. Aktywizacja uczniów nie tylko w proces dydaktyczny, ale i w życie szkoły i klasy jako alternatywny sposób spędzania czasu wolnego.
6. Reagowanie w sytuacjach rozpoznawania pierwszych prób zachowań ryzykownych, informowanie o tym wychowawców, rodziców, a w razie potrzeb odwoływanie się do specjalistycznej pomocy.
7. Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;
8. Poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, pomoc w organizowaniu kontaktów ze specjalistami.
9. Ścisła współpraca z rodzicami w celu likwidacji zachowań ryzykownych.

ODDZIAŁYWANIA PROFILAKTYCZNE:

Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące i strategie działania	Uwagi
Wagary i spóźnienia.	1. Stały kontakt n-li z rodzicami. 2. Przepływ informacji w zespole nauczycieli uczących. 3. Pomoc uczniom w nauce. 4. Chwalenie uczniów za drobne osiągnięcia. 5. Zapewnienie uczniom udziału w zajęciach pozalekcyjnych. 6. Poszerzanie ofertyzając pozalekcyjnych i możliwości spędzania wolnego czasu. 7. Uwzględnianie motywacji w systemie oceniania. 8. Zapoznanie uczniów i rodziców z treściami Statutu Szkoły dotyczących praw i obowiązków ucznia, zasad usprawiedliwiania nieobecności oraz systemem kar i nagród. 9. Monitorowanie absencji uczniów w szkole. 10. Wpływ absencji na wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, drugoroczność.	

<p>Zachowania agresywne.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie przez uczniów metod radzenia sobie z agresją.kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, takich jak:samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji; 2. Ćwiczenia rozładujące stres. 3. Kontakt n-li wychowawców z domem rodzinnym i policją. 4. Uczenie asertywności. 5. Praca nad respektowaniem norm społecznych,kształtowanie kodeksu wartości, uczenie szacunku wobec siebie i innych. 6. Postawa nauczyciela – szacunek wobec ucznia, nauczyciel – wzorem. 7. Opracowanie klasowych kontraktów lub innych form umowy, dotyczących eliminacji zachowań agresywnych. 8. Organizowanie zajęć socjoterapeutycznych dla uczniów z zaburzonym zachowaniem. 	
<p>Palenie papierosów, picie alkoholu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gromadzenie materiałów, nowoczesnych środków dydaktycznych na temat profilaktyki uzależnień. 2. Prowadzenie programów profilaktycznych lub ich elementów o tematyce antynikotynowej i antyalkoholowej. 3. Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z profilaktyki antynikotynowej oraz zajęć z zakresu przeciwdziałania picia alkoholu. 4. Wzmocnienie kontroli w miejscach, w których uczniowie palą papierosy. 5. Zabezpieczanie szkoły przed wnoszeniem alkoholu (narkotyków) na imprezy szkolne. 6. Pozyskanie do współpracy w walce z nałogiem rodziców, policji i innych instytucji 	
<p>Uzależnienie od środków odurzających i od komputera.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach profilaktycznych: policja, biblioteka, poradnia, Gminna Komisja Problemów Alkoholowych 2. Współpraca z rodzicami w celu zapobiegania uzależnieniom młodzieży. 3. Uczestniczenie w zajęciach pt. „Uzależnienie od komputera” 4. Realizacja programów profilaktycznych lub ich elementów, np. „Uczeń płomieniem, a dorośli pochodnią”. 5. Prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie wczesnego rozpoznawania zagrożenia używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej; 6. Znajomość i przekazanie informacji na temat procedur postępowania szkoły w sytuacjach zagrożenia narkomanii oraz konsekwencji prawnych związanychz naruszeniem przepisów; 7. Wiedza o instytucjach niosących pomoc. 	
<p>Wulgarnie odnoszenie się uczniów wobec siebie. Brak kultury osobistej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie obowiązkowych zajęć wychowawczych integrujących zespoły klasowe. 2. Przeprowadzenie zajęć wychowawczych nt. kształtowania prawidłowych postaw wobec poszanowania mienia własnego i innych. 3. Kształtowanie postaw i wychowanie do wartości poprzez bieżącą pracę wychowawczą pracowników szkoły. 4. Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako 	

	<p>alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;</p> <p>5. Zajęcia warsztatowe z komunikacji interpersonalnej.</p>	
Demolowanie pomieszczeń i sprzętu szkolnego.	<p>1. Kształtowanie postawy poszanowania prawa, przestrzeganie norm – przez pogadanki, zajęcia warsztatowe, konkursy, wybór ekspertów prawa szkolnego wśród SU</p> <p>2. Egzekwowanie norm postępowania wobec osób niszczących sprzęt w szkole.</p> <p>3. Realizacja przedsięwzięcia „Znam prawo szkolne i je przestrzegam” – pogadanki, dyskusje.</p> <p>4. Informowanie rodziców o przejawach demolowania mienia szkoły. Ponoszenie kosztów naprawy zniszczonego sprzętu.</p>	
Brak zainteresowania nauką.	<p>1. Aktywizowanie uczniów do nauki poprzez stosowanie aktywnych metod pracy i nauki (drama, projekty itp.).</p> <p>2. Organizacja cyklu zajęć wzmacniających samoocenę.</p> <p>3. Pomoc w rozpoznaniu drzemiącego w uczniach potencjału, w uświadomieniu ich umiejętności i możliwości w procesie edukacyjnym. Pomoc w podjęciu świadomej, trafnej decyzji o kierunku dalszego kształcenia oraz badanie losów absolwentów.</p> <p>4. Rozwijanie zainteresowania uczniów poprzez poszerzenie ofert zajęć pozalekcyjnych.</p> <p>5. Wzbogacenie i urozmaicenie form zajęć dodatkowych i w świetlicy szkolnej.</p> <p>6. Indywidualizacja procesu nauczania i oceniania w stosunku do wybranych uczniów, uwzględnienie indywidualnej sytuacji uczniów w procesie wspomagania ich rozwoju.</p> <p>7. Wzmacnianie motywacji w systemie oceniania.</p> <p>8. Wyposażenie rodziców w wiedzę nt. przyczyn niepowodzeń dydaktycznych oraz sposobów pracy z uczniem w domu.</p> <p>9. Konsekwentne przestrzeganie zaleceń PPP</p> <p>10. Zajęcia warsztatowe „Jak się uczyć?”, gazetka.</p> <p>11. Organizowanie konkursów szkolnych.</p>	

SPODZIEWANE EFEKTY:

W wyniku zastosowania Szkolnego Programu Profilaktyki uczniowie:

- posiadą wiedzę na temat profilaktyki uzależnień, zdobędą wiedzę i umiejętności pozwalające na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych
- zdobędą istotne umiejętności psychologiczne i społeczne, jak: skuteczne odmawianie, asertywność, umiejętności komunikacyjne, empatia, samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji
- będą rozwijać umiejętność krytycznego myślenia i konstruktywnego podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- będą czuli się bardziej bezpieczni i pewni swej wartości, co wpłynie korzystnie na ich mniejszą skłonność do ulegania negatywnemu wpływowi otoczenia nie tylko na terenie szkoły

- uporządkują własny świat wartości z uwzględnieniem znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, będą prezentować propagowane w społeczeństwie postawy
- utrwala postawę odrzucającą nałogi oraz przemoc i agresję.

Rodzice:

- usystematyzują swoją wiedzę na temat uzależnień i ich skutków, mechanizmów agresji i przemocy,
- poszerzą wiedzę na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,
- podwyższą swoje kompetencje wychowawcze oraz profilaktyczne,
- zacieśni się współpraca nauczycieli, rodziców i środowiska lokalnego we wspólnych działaniach profilaktycznych.

Nauczyciele:

- będą doskonalili swoje umiejętności w prowadzeniu pracy profilaktycznej,
- poszerzą wiedzę na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,
- będą doskonalili kompetencje w zakresie wczesnego rozpoznawania zagrożenia używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej
- będą zwracali jeszcze większą uwagę na budowanie współpracy pomiędzy szkołą a domem rodzinnym uczniów, placówkami wspomagającymi rozwój wychowanków itp.

UWAGI KOŃCOWE

Program będzie ulegał modyfikacji. Uczestnicy SPP będą mogli wprowadzać do niego sprawdzone metody pracy i własne programy zaopiniowane przez Specjalistę lub nauczyciela tego samego przedmiotu.

EWALUACJA

1. Program będzie poddawany ewaluacji na zakończenie roku szkolnego, sprawozdania o realizacji SPP
2. Sprawdzenie wartości i efektów, jakie przyniósł program poprzez ankiety zabrane wśród uczniów

DZIAŁANIA NA ROK SZKOLNY 2015/16

Problem	Cel główny	Cel szczegółowy	Uwagi
Opieka nad uczniami zagrożonymi niedostosowaniem społecznym i demoralizacją	<ul style="list-style-type: none"> - Zbudowanie jednolitego systemu postępowania nauczycieli i pracowników szkoły w stosunku do w/w uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji - Poznanie przez nauczycieli metody interwencji profilaktycznej 	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów i rodziców z metodą interwencji profilaktycznej - Zapobieganie zjawisku niedostosowania społecznego i demoralizacji poprzez podejmowanie właściwych działań wychowawczych. 	
Palenie tytoniu, spożywanie alkoholu, dopalacze	<ul style="list-style-type: none"> - Przeciwdziałanie uzależnieniom - Eliminowanie palenia papierosów i spożywania alkoholu przez uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - Dostarczenie uczniom i rodzicom informacji na temat szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania innych środków zmieniających świadomość - Wczesne rozpoznawanie zagrożenia używaniem środków odurzających, 	

		<p>substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji Psychoaktywnych; podejmowanie szkolnej interwencji profilaktycznej</p> <p>- Wzmacnianie kontroli w miejscach, w których uczniowie palą papierosy</p>	
Agresja i przemoc	<p>- Zmniejszenie zjawiska agresji i przemocy w szkole</p>	<p>- Przygotowanie uczniów do radzenia sobie w grupie z uwzględnieniem przestrzegania norm społecznych</p> <p>- Uczenie współdziałania w grupie i bezkonfliktowego rozwiązywania problemów, postaw i wartości prospołecznych</p> <p>- Zabezpieczenie szkoły przed wnoszeniem alkoholu i innych środków odurzających czy zmieniających świadomość w czasie zajęć i imprez szkolnych</p> <p>- Kształtowanie umiejętności właściwego postrzegania siebie i innych</p> <p>- Kształtowanie asertywności</p>	
Bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią	<p>- Budowanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych</p>	<p>- Zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w szkole - w pracowniach - w świetlicy szkolnej - w bibliotece - w drodze ze szkoły do domu - w czasie ferii, czasie wolnym - w czasie wakacji <p>- Nabycie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo.</p>	
Wagary i spóźnienia na lekcje	<p>- Zmniejszenie zjawiska wagarów i spóźniania na lekcje</p>	<p>- Uświadomienie uczniom skutków opuszczania lekcji</p> <p>- Analiza przyczyn opuszczania zajęć</p>	
Łamanie przepisów wewnętrznych dotyczących bezpiecznego pobytu ucznia w szkole	<p>- Zapoznanie uczniów i rodziców z WSO dotyczącym zachowania</p> <p>- Egzekwowanie przestrzegania WSO dotyczącego zachowania przez uczniów</p>	<p>- Wdrażanie w życie przepisów dotyczących zachowania uczniów w szkole i poza szkoła</p> <p>- Budowanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i kolegów</p>	